

Leg. citare dos. 21/2020
Nr. 10/06.08.2020
Bogdan

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL SUCEAVA

Cabinet Președinte

Nr. 2881 /A/2020 din 28 iulie 2020

Doamnei judecător Corina Alina CORBU

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Stimată doamnă Președinte,

În temeiul dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, art. 21 alin. (2) din Hotărârea nr. 1375/2015 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, vă înaintăm alăturat sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava cu recurs în interesul legii, în vederea interpretării și aplicării unitare asupra următoarelor probleme de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești:

„- Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr.169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 - înlăturarea (asanarea) sancțiunii nulității absolute prin prisma prevederilor art. 1 Protocol 1 CEDO (dacă un drept afectat de nulitate absolută beneficiază de protecția prevederilor CEDO);

- Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr. 169/1997 (alin. 1 lit. a pct.vi, potrivit modificărilor aduse prin Legea nr. 247/2005) – aplicarea în timp a normelor de ordine publică ce reglementează nulitatea absolută;

- Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. 2 din Legea nr.1/2000;

- Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. 3¹ din Legea nr.1/2000.”

Anexăm Hotărârea Colegiului de conducere al Curții de Apel Suceava nr. 36 din 24 iulie 2020, precum și întreaga documentație constituită în legătură cu problemele de drept ce fac obiectul sesizării.

Cu deosebită considerație,

Judecător Cristinel GROSU
Președintele Curții de Apel Suceava

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL SUCEAVA

COLEGIUL DE CONDUCERE

HOTĂRÂREA nr. 36
a Colegiului de Conducere al Curții de Apel Suceava
din 24 iulie 2020

Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava, convocat și întrunit în ședința din 24 iulie 2020, în conformitate cu dispozițiile art. 7 lit. q și ale art. 23 al. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea nr. 1375 din 17 decembrie 2015 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii,

Constată că prin referatul întocmit de doamna judecător Liliana Condrovici, președinte delegat al Secției I civilă a Tribunalului Suceava, se solicită Colegiului de conducere, în temeiul prevederilor art. 514 din Codul de procedură civilă, art. 21 alin. (2) din Hotărârea nr. 1375 din 17 decembrie 2015 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii, în vederea interpretării și aplicării unitare asupra următoarelor probleme de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești:

- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr.169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 - înlăturarea (asanarea) sancțiunii nulității absolute prin prisma prevederilor art. 1 Protocol 1 CEDO (dacă un drept afectat de nulitate absolută beneficiază de protecția prevederilor CEDO);*

- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr. 169/1997 (alin. 1 lit. a pct.vi, potrivit modificărilor aduse prin Legea nr. 247/2005) – aplicarea în timp a normelor de ordine publică ce reglementează nulitatea absolută;*

- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. 2 din Legea nr.1/2000;*

- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. 3¹ din Legea nr.1/2000.*

Având în vedere cele expuse în referatul întocmit de doamna judecător Liliana Condrovici, președinte delegat al Secției I civilă a Tribunalului Suceava, precum și cele reținute în documentația de analiză a oportunității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii, realizată de domnul judecător Maricel Nechita, președintele Secției I civilă a Curții de Apel Suceava, constatând că problemele de drept supuse analizei au primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești din țară și considerând că este necesar ca printr-o decizie obligatorie să se stabilească modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale menționate,

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL SUCEAVA

COLEGIUL DE CONDUCERE

În temeiul art. 514 din Codul de procedură civilă și art. 21 alin. (2) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea nr. 1375 din 17 decembrie 2015 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii,
Colegiul de conducere, cu unanimitate de voturi,

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii, în vederea interpretării și aplicării unitare asupra următoarelor probleme de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești:

- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr.169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 - înlăturarea (asanarea) sancțiunii nulității absolute prin prisma prevederilor art. 1 Protocol 1 CEDO (dacă un drept afectat de nulitate absolută beneficiază de protecția prevederilor CEDO);*

- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr. 169/1997 (alin. 1 lit. a pct.vi, potrivit modificărilor aduse prin Legea nr. 247/2005) – aplicarea în timp a normelor de ordine publică ce reglementează nulitatea absolută;*

- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. 2 din Legea nr.1/2000;*

- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. 3¹ din Legea nr.1/2000.*

Judecător ~~Cristinel~~ GROSU
Președintele Curții de Apel Suceava

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

Nr. 2881 /A/2020 din 28 iulie 2020

Către

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava, în conformitate cu prevederile art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă formulează prezentul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

în vederea interpretării și aplicării unitare asupra următoarelor probleme de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești:

- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr.169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 - înlăturarea (asanarea) sancțiunii nulității absolute prin prisma prevederilor art. 1 Protocol 1 CEDO (dacă un drept afectat de nulitate absolută beneficiază de protecția prevederilor CEDO);*
- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr. 169/1997 (alin. 1 lit. a pct.vi, potrivit modificărilor aduse prin Legea nr. 247/2005) – aplicarea în timp a normelor de ordine publică ce reglementează nulitatea absolută;*
- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea nr.1/2000;*
- *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. (3¹) din Legea nr.1/2000.*

Dispozițiile legale incidente :

Art. 29 din Legea nr. 1/2000 în forma la data emiterii Hotărârii Comisiei Județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Suceava vizată în prezenta cauză și a Titlului de proprietate a cărui anulare se solicită:

„(1) În aplicarea prevederilor art. 47 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, propunerile de reconstituire a dreptului de proprietate pentru terenurile forestiere și eliberarea titlului de proprietate se vor face pe numele parohiei, schitului, mănăstirii, instituției de învățământ, indiferent de forma acesteia, în limita suprafețelor pe care le-au avut

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

în proprietate, dar nu mai mult de 30 ha, indiferent dacă terenurile sunt situate pe raza mai multor localități.

(2) Centrele eparhiale, protoieriile, mănăstirile, schiturile, parohiile, filiile, constituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi, dobândesc, prin reconstituire, suprafețe până la limita de 30 ha din fondul bisericesc al cultului căruia îi aparțin, recunoscut de lege, dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere.

(3) Terenurile atribuite potrivit alin. (2) nu vor putea depăși, cumulativ, suprafața avută în proprietate de fondul bisericesc în județul în care s-a constituit protoieria, mănăstirea, schitul, parohia sau filia care depune cerere pentru reconstituire.

(3¹) Structurile de cult prevăzute la alin. (2), care au avut în folosință sau în înzestrare terenuri cu destinație forestieră, dobândesc în proprietate suprafețe până la limita de 30 ha din pădurile pe care le-au avut în administrare sau în înzestrare.

(4) Comunele, orașele și municipiile, care au deținut în proprietate terenuri cu vegetație forestieră, păduri, zăvoaie, tufărișuri, fânețe și pășuni împădurite, redobândesc, la cerere, proprietatea acestora, în limitele probate cu actele care atestă suprafețele solicitate în condițiile art. 9 alin. (3) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată.

(5) În cazul cererilor formulate de consiliile locale, actele de reconstituire a dreptului de proprietate și eliberarea titlului de proprietate se vor face pe numele comunei, orașului sau al municipiului, ca persoane juridice, iar titlul se va înmâna primarului.”

Art. 29 din Legea nr. 1/2000 – forma în vigoare la data formulării cererii de reconstituire:

(1) În aplicarea prevederilor art. 47 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, propunerile de reconstituire a dreptului de proprietate pentru terenurile forestiere și eliberarea titlului de proprietate se vor face pe numele parohiei, schitului, mănăstirii, instituției de învățământ, indiferent de forma acesteia, în limita suprafețelor pe care le-au avut în proprietate, dar nu mai mult de 30 ha, indiferent dacă terenurile sunt situate pe raza mai multor localități.

(2) Centrele eparhiale, parohiile, schiturile, mănăstirile, constituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi, dobândesc, prin reconstituire, suprafețe până la limita de 30 ha din fondul bisericesc al cultului căruia îi aparțin, recunoscut de lege, dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere în județul în care a fost constituită parohia, schitul sau mănăstirea.

(3) Terenurile atribuite potrivit alin. (2) nu vor putea depăși, cumulativ, suprafața avută în proprietate de fondul bisericesc în județul în care s-a constituit parohia, schitul sau mănăstirea care depune cerere pentru reconstituire.

(4) Comunele, orașele și municipiile, care au deținut în proprietate terenuri cu vegetație forestieră, păduri, zăvoaie, tufărișuri, fânețe și pășuni împădurite, redobândesc, la cerere, proprietatea acestora, în limitele probate cu actele care atestă suprafețele solicitate în condițiile art. 9 alin. (3) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată.

(5) În cazul cererilor formulate de consiliile locale, actele de reconstituire a dreptului de proprietate și eliberarea titlului de proprietate se vor face pe numele comunei, orașului sau al municipiului, ca persoane juridice, iar titlul se va înmâna primarului

Art. 6 alin. (1) din Legea nr. 1/2000: „La stabilirea, prin reconstituire, a dreptului de proprietate pentru terenurile agricole și forestiere, în conformitate cu prevederile prezentei

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

legi, comisiile comunale, orașenești, municipale și comisiile județene, constituite potrivit legii, vor verifica în mod riguros existența actelor doveditoare prevăzute la art. 9 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, republicată, precum și pertinența, verosimilitatea, autenticitatea și concludența acestor acte, ținându-se seama și de dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) din aceeași lege”.

Art. 8 alin. (3) din Legea nr. 18/1991: „Stabilirea dreptului de proprietate se face, la cerere, prin eliberarea unui titlu de proprietate în limita unei suprafețe....”.

Art. 12 alin. (3) din Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 131/1991:

„La cerere se vor anexa: acte de proprietate, certificat de moștenitor, hotărâre judecătorească, dacă există, în toate cazurile certificat de naștere, certificat de deces al autorului în cazul moștenitorilor, precum și orice alte acte din care să rezulte dreptul de proprietate asupra terenului solicitat.”

Art. 72 din HG nr. 131/1991, astfel cum a fost modificată prin HG nr.180/2000: „Reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere se face din suprafețele de teren cu destinație forestieră cuprinse în amenajamente silvice și din terenurile cu destinație agricolă acoperite cu vegetație forestieră (pășuni împădurite, tufărișuri, zăvoaie și altele asemenea)...

...Centrele eparhiale, parohiile, schiturile, mănăstirile, constituite ca persoane juridice până la data intrării în vigoare a Legii nr. 1/2000, precum și instituțiile de învățământ care au deținut terenuri forestiere pot solicita terenurile pe care le-au avut în proprietate, în limita a 30 ha, indiferent dacă acestea sunt situate pe raza mai multor localități.

Centrele eparhiale, parohiile, schiturile, mănăstirile, constituite ca persoane juridice până la data intrării în vigoare a Legii nr. 1/2000, dobândesc prin reconstituire suprafețe până la limita de 30 ha din fondul bisericesc al cultului căruia îi aparțin, recunoscut de lege, dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere în județul în care a fost constituită parohia, schitul sau mănăstirea.

Persoanele juridice îndreptățite prevăzute la alin. (9) și (10), care solicită terenurile forestiere deținute, se înscriu în anexa nr. 55.

Comunele, orașele și municipiile care au deținut în proprietate terenuri forestiere se înscriu în anexa nr. 56, împreună cu datele stabilite de comisie, referitoare la suprafață și amplasament. Pădurile date în folosința comunelor în baza H.C.M. nr. 2.315/1953 nu fac obiectul restituirii către acestea”.

Art. III din Legea nr. 169/1997 de modificare și completare a Legii fondului funciar nr. 18/1991” în vigoare la data emiterii Titlului de proprietate a cărui nulitate se solicită în prezenta cauză „(1) Sunt lovite de nulitate absolută, potrivit dispozițiilor legislației civile aplicabile la data încheierii actului juridic, următoarele acte emise cu încălcarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991:

a) actele de reconstituire sau de constituire a dreptului de proprietate, în favoarea persoanelor fizice care nu erau îndreptățite, potrivit legii, la astfel de reconstituiri sau constituirii;

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 - 215383; Fax 0230 - 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

b) actele de constituire a dreptului de proprietate pe terenurile agricole aflate în domeniul public sau privat al statului, ori în domeniul public al comunelor, orașelor sau municipiilor;

c) actele de reconstituire sau de constituire a dreptului de proprietate în intravilanul localităților, pe terenurile revendicate de foștii proprietari, cu excepția celor atribuite conform art. 23 din lege;

d) actele de constituire a dreptului de proprietate pe terenurile agricole constituite ca izlaz comunal;

e) actele de constituire a dreptului de proprietate, în condițiile art. 20, în localitățile în care s-a aplicat cota de reducere prevăzută de lege;

f) actele de constituire a dreptului de proprietate, în condițiile art. 20 și în cazul în care în localitatea respectivă nu s-a constituit dreptul de proprietate persoanelor îndreptățite de lege;

g) transferurile de terenuri dintr-o localitate în alta, efectuate cu încălcarea condițiilor prevăzute de lege, în scopul ilicit de a spori prin aceasta valoarea terenului primit ca urmare a transferului;

h) actele de vânzare-cumpărare privind construcțiile afectate unei utilizări sociale sau culturale - case de locuit, creșe, grădinițe, cantine, cămine culturale, sedii și altele asemenea - ce au aparținut cooperativelor agricole de producție, cu încălcarea dispozițiilor imperative prevăzute la ultimul alineat al art. 28 din lege.

(2) Nulitatea poate fi invocată de primar, prefect, procuror și de alte persoane care justifică un interes legitim, iar soluționarea cererilor este de competența instanțelor judecătorești de drept comun, care au plenitudine de jurisdicție.

(3) În situația în care, pe terenurile care au făcut obiectul unor acte juridice, constatate nule potrivit alin. (1), s-au edificat construcții de orice fel, sunt aplicabile dispozițiile art. 494 din Codul civil”.

Art. III din Legea nr. 169/1997 de modificare și completare a Legii fondului funciar nr. 18/1991”, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 247 din 19 iulie 2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente „Art. III - (1) Sunt lovite de nulitate absolută, potrivit dispozițiilor legislației civile, aplicabile la data încheierii actului juridic, următoarele acte emise cu încălcarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991, Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare și ale prezentei legi:

a) actele de reconstituire sau de constituire a dreptului de proprietate, în favoarea persoanelor care nu erau îndreptățite, potrivit legii, la astfel de reconstituiri sau constituirii, cum sunt:

(i) actele de reconstituire în favoarea unor persoane care nu au avut niciodată teren în proprietate predat la cooperativa agricolă de producție sau la stat sau care nu au moștenit asemenea terenuri;

(ii) actele de reconstituire și constituire în favoarea altor persoane asupra vechilor amplasamente ale foștilor proprietari, solicitate de către aceștia, în termen legal, libere la data solicitării, în baza Legii nr. 18/1991 pentru terenurile intravilane, a Legii nr. 1/2000 și a

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

prezentei legi, precum și actele de constituire pe terenuri scoase din domeniul public în acest scop;

(iii) actele de reconstituire și constituire a dreptului de proprietate în favoarea altor persoane asupra terenurilor proprietarilor care nu au fost înscrși în cooperativa agricolă de producție, nu au predat terenurile statului sau acestea nu au fost preluate de stat prin acte translativ de proprietate;

(iv) actele de reconstituire sau constituire a dreptului de proprietate emise după eliberarea titlului de proprietate fostului proprietar pe vechiul amplasament, transcris în registrele de transcripțiuni și inscripțiuni sau, după caz, intabulat în cartea funciară, precum și actele de înstrăinare efectuate în baza lor;

(v) actele de reconstituire și constituire a dreptului de proprietate în măsura în care au depășit limitele de suprafață stabilite de art. 24 alin. (1) din Legea fondului funciar nr. 18/1991;

(vi) actele de reconstituire a dreptului de proprietate asupra unor terenuri forestiere pentru persoanele care nu au deținut anterior în proprietate astfel de terenuri.

b) actele de constituire a dreptului de proprietate pe terenurile agricole aflate în domeniul public sau privat al statului, ori în domeniul public al comunelor, orașelor sau municipiilor;

c) actele de reconstituire sau de constituire a dreptului de proprietate în intravilanul localităților, pe terenurile revendicate de foștii proprietari, cu excepția celor atribuite conform art. 23 din lege;

d) actele de constituire a dreptului de proprietate pe terenurile agricole constituite ca izlaz comunal;

e) actele de constituire a dreptului de proprietate, în condițiile art. 20, în localitățile în care s-a aplicat cota de reducere prevăzută de lege;

f) actele de constituire a dreptului de proprietate, în condițiile art. 20 și în cazul în care în localitatea respectivă nu s-a constituit dreptul de proprietate persoanelor îndreptățite de lege;

g) transferurile de terenuri dintr-o localitate în alta, efectuate cu încălcarea condițiilor prevăzute de lege, în scopul ilicit de a spori prin aceasta valoarea terenului primit ca urmare a transferului;

h) actele de vânzare-cumpărare privind construcțiile afectate unei utilizări sociale sau culturale - case de locuit, creșe, grădinițe, cantine, cămine culturale, sedii și altele asemenea - ce au aparținut cooperativelor agricole de producție, cu încălcarea dispozițiilor imperative prevăzute la ultimul alineat al art. 28 din lege.

(1¹) Actele administrative prin care au fost trecute în domeniul public sau privat al statului sau al localităților terenuri pentru care s-au depus cereri de reconstituire a dreptului de proprietate privată își suspendă efectele cu privire la aceste terenuri până la soluționarea cererii de către comisia de fond funciar, cu excepția terenurilor intrate deja în circuitul civil. După validarea cererii de reconstituire, terenul trece în rezerva comisiei de fond funciar în vederea punerii în posesie.

(2) Nulitatea poate fi invocată de primar, prefect, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și de alte persoane care justifică un interes legitim, iar soluționarea cererilor este de competența instanțelor judecătorești de drept comun.

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

(2 ind.1) Nulitatea absolută, în sensul prezentei legi, va putea fi invocată și în litigiile în curs.

(2 ind.2) Nulitatea absolută nu operează asupra titlurilor obținute de foștii proprietari pe alte amplasamente dacă la intrarea în vigoare a prezentei legi și-au găsit vechile amplasamente de care au fost deposedați atribuite legal altor persoane conform Legii nr. 18/1991.

(2 ind.3) Foștii proprietari pot reveni la vechiul amplasament și atunci când persoanele puse în posesie pe aceste terenuri renunță în favoarea lor la titlurile de proprietate deja eliberate.

(2 ind.4) În cazul unor înstrăinări succesive ale terenurilor, cel care a vândut terenul pe baza titlului constatat nul este obligat să remită prețul actualizat fostului proprietar rămas fără teren.

(3) În situația în care, pe terenurile care au făcut obiectul unor acte juridice, constatate nule potrivit alin. (1), s-au edificat construcții de orice fel, sunt aplicabile dispozițiile art. 494 din Codul civil."

Art. 24 din Legea nr. 1/2000): „(1) Reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere, pentru diferența dintre suprafața primită prin aplicarea legilor fondului funciar și cea avută în proprietate, persoanelor fizice și juridice sau, după caz, moștenitorilor acestora, se face pe vechile amplasamente.

(1¹) În cazul în care validarea s-a făcut pe alt amplasament decât cel avut în proprietate iar pentru respectiva suprafață nu s-a făcut punerea în posesie, titlul de proprietate se emite pe numele fostului proprietar sau al moștenitorilor acestuia.

(1²)* Terenurile din ariile naturale protejate, constituite și declarate astfel potrivit legii, arboretele constituite ca unități-sursă pentru producerea materialelor forestiere de reproducere, plantațiile, culturile de plante-mamă pentru producția de butași, înscrise în catalogul național al materialelor de bază, se restituie foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora, cu obligația de a le păstra destinația și de a le asigura administrarea prin structuri silvice autorizate. Fostul proprietar poate opta pentru atribuirea unei suprafețe echivalente din fondul forestier proprietate de stat.

(1³) În cazul terenurilor defrișate după data de 1 ianuarie 1990 fostul proprietar poate opta pentru restituirea pe vechiul amplasament.

(1⁴)* În cazul în care pe vechiul amplasament se află păduri încadrate în grupa I funcțională conform prevederilor Legii nr. 26/1996 - Codul silvic, cu modificările și completările ulterioare, fostul proprietar sau moștenitorii acestuia trebuie să respecte destinația acestora și să permită lucrările de intervenție necesare sau pot opta pentru restituirea unui alt teren, situat în apropierea vechiului amplasament.

(2) Se exceptează de la reconstituirea dreptului de proprietate pe vechile amplasamente terenurile atribuite foștilor proprietari, cu respectarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare, pentru care s-au eliberat titluri de proprietate sau procese-verbale de punere în posesie.

(3)* Pentru cazurile prevăzute la alin. (2) punerea în posesie se va face pe alte terenuri, situate în apropierea vechilor amplasamente, acceptate de proprietar.

(3¹) *** Abrogat de L. Nr. 247/2005

(3²) *** Abrogat de L. Nr. 247/2005

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

(4) Unitățile și subunitățile silvice din subordinea Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva, precum și ceilalți deținători actuali ai terenurilor forestiere solicitate de foștii proprietari sau de moștenitorii lor, vor pune la dispoziție comisiilor locale de aplicare a prevederilor prezentei legi suprafețele de teren pentru care cererile de reconstituire a dreptului de proprietate au fost validate, pe categorii de deținători prevăzute în prezenta lege, în condițiile prevăzute la alin. (1) - (3). Trecerea efectivă a terenurilor în proprietatea privată se va face cu ocazia punerii în posesie, potrivit prezentei legi.

(5) Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură va lua măsuri ca fiecare ocol silvic să delimiteze perimetrele cu terenuri ce rămân în proprietatea statului de terenurile care fac obiectul reconstituirii dreptului de proprietate privată.

(6) Terenurile proprietate de stat, administrate de Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, destinate activității de cercetare, rămân în administrarea acestuia, cu excepția terenurilor forestiere preluate de la foștii proprietari și solicitate de persoanele îndreptățite la reconstituire. Terenurile forestiere destinate cercetării care fac obiectul retrocedării se vor delimita în trupuri compacte, începând de la marginea perimetrului.”

Art. 4 alin. (1) din Legea nr. 26/1996 - Codul silvic, cu modificările și completările ulterioare: „Fondul forestier național este, după caz, proprietate publică sau privată și constituie bun de interes național.

Dreptul de proprietate asupra terenurilor care constituie fondul forestier național se exercită în conformitate cu dispozițiile prezentului Cod silvic.”

Art. 6 alin. (1) CEDO: „Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în termen optim și previzibil, de către o instanță independentă, imparțială și stabilă de lege. În acest scop, instanța este datoră să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a judecății.”

Art. 1 Protocol 1 CEDO: „Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor”.

Urmare a demersurilor întreprinse în vederea identificării hotărârilor judecătorești relevante în practica instanțelor judecătorești din România, s-a constatat faptul că **nu există un punct de vedere unitar** asupra chestiunii de drept supusă atenției, statuându-se diferit sub aspectul calificării juridice a cererilor în discuție și, pe cale de consecință, cu privire la competența materială de soluționare a acestora în primă instanță.

Astfel, în practica instanțelor s-au conturat, în principal, următoarele **orientări jurisprudențiale**:

1. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr.169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 - înlăturarea (asanarea) sancțiunii nulității absolute prin prisma prevederilor art. 1 Protocol 1 CEDO (dacă un drept afectat de nulitate absolută beneficiază de protecția prevederilor CEDO.

Prin această problemă de drept se urmărește interpretarea dispozițiilor art. III din Legea nr.169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 în

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

sensul de a se stabili dacă un drept care este afectat de unul dintre cazurile de nulitate absolută reglementat de acest text legal beneficiază de protecția prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Această problemă de drept a fost dezlegată diferit în ambele opinii jurisprudențiale analizate.

A. Astfel, în opinia care susține respingerea cererilor de chemare în judecată și menținerea titlurilor de proprietate existența unui bun în patrimoniul unităților de cult în sensul art.1 din Protocolul 1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în continuare CEDO) este neîndoieabilă, iar anularea titlurilor de proprietate reprezintă o ingerință nejustificată și disproporționată. Această opinie este bazată, în esență, pe următoarele argumente:

- unitățile de cult s-au bucurat de dreptul de proprietate recunoscut de autoritățile administrative ale statului prin emiterea titlului de proprietate contestat timp de 14 ani;
- lipsa oricărei culpe a petentei unitatea de cult în reconstituirea dreptului de proprietate;
- jurisprudența CEDO;
- autoritățile statului erau cele care aveau obligația să verifice dacă cerințele impuse de lege, vizând reconstituirea, erau îndeplinite.

B. În opinia contrară, care susține anularea titlurilor de proprietate, se apreciază că prevederile CEDO apără doar dreptul de proprietate legal dobândit, cu respectarea condițiilor prevăzute de normele de drept de ordine publică.

Această opinie este bazată, în esență, pe următoarele argumente:

- sancțiunea nulității absolute ce derivă din încălcarea normelor imperative nu poate fi înlăturată, întrucât prevederile CEDO nu apără un drept nul absolut;
- culpa autorităților emitente ale titlului de proprietate este irelevantă întrucât prevalează interesul general ocrotit de norma imperativă asupra eventualelor greșeli ale autorităților emitente și indiferent de trecerea unei anumite perioade de timp de la emiterea titlului de proprietate, întrucât nulitatea absolută are caracter imprescriptibil, pentru că tinde la apărarea unui interes general.
- prevederile și jurisprudența CEDO nu apără un petent în culpă, iar nedepunerea de către unitatea de cult, odată cu cererea de reconstituire, a dovezilor dreptului de proprietate, conform prevederilor art. 6 alin. (1) din Legea nr. 1/2000, art. 9 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, nu poate asigura protecția art. 1 Protocol 1 CEDO;
- pentru înlăturarea nulității absolute a titlului de proprietate prin prisma CEDO trebuie identificată jurisprudența CEDO cu un grad foarte ridicat de similaritate, în sensul că trebuie invocate de unitatea de cult cauze CEDO care să se refere la confirmarea unui drept de proprietate afectat de nulitate absolută;
- înlăturarea unei nulități absolute poate avea loc doar în condițiile expres și limitativ prevăzute de lege pentru confirmarea unei nulități absolute;
- imposibilitatea invocării din oficiu a dispozițiilor convenției (CEDO) și a jurisprudenței curții (CEDO).

Se mai remarcă faptul că în susținerea sesizării ÎCCJ cu această problemă de drept pe cale recursului în interesul legii se invocă Decizia RIL nr.1/2012 în considerentele căreia, printre altele, se statuează că „(...) atât timp cât aplicarea aceleiași norme interne (atât în

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

interpretarea restrictivă, cât și în cea extensivă) produce efectul identic al generării unei practici neunitare, practică neunitară ce trebuie reglată prin mecanismul recursului în interesul legii, (...) se impune acceptarea posibilității de soluționare a recursului în interesul legii și în cazul în care practica neunitară a apărut ca efect al aplicării directe într-o cauză concretă a unei reglementări internaționale, deci a dreptului intern în accepțiunea sa constituțională, luând în considerare efectul înlăturării legii naționale, în soluționarea aceleiași probleme de drept”.

2. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. III din Legea nr.169/1997 (alin. (1) lit.a pct.vi, potrivit modificărilor aduse prin Legea nr.247/2005) – aplicarea în timp a normelor de ordine publică ce reglementează nulitatea absolută.

Prin această problemă de drept se urmărește clarificarea modului de aplicare în timp prevederilor art. III din Legea nr.169/1997 care reglementează cazuri de nulitate absolută a actelor de reconstituire a dreptului de proprietate în condițiile în care norma în discuție a avut un conținut diferit în timp.

Și această problemă de drept a fost dezlegată diferit în ambele opinii jurisprudențiale analizate și are ca premisă faptul că dispozițiile art. III din Legea nr.169/1997 cuprindeau reglementări diferite la data emiterii titlurilor de proprietate (anul 2004), respectiv data introducerii cererilor de chemare în judecată (2017).

A. Astfel, în opinia care susține respingerea cererilor de chemare în judecată și menținerea titlurilor de proprietate se apreciază că la data emiterii titlurilor de proprietate, erau sancționate cu nulitatea absolută doar titlurile de proprietate emise cu încălcarea prevederilor legale în beneficiul persoanelor fizice.

Se arată că, în aplicarea art. 15 alin. (2) din Constituție, care reglementează principiul neretroactivității legii, temeiul invocat prin acțiune, respectiv art. III alin. (1) lit. a) pct. vi) din Legea nr. 169/1997 (în vigoare la data introducerii cererii de chemare în judecată) adaugă condiții noi de anulare față de cele existente la data emiterii titlurilor de proprietate, iar, raportat la data emiterii titlurilor, acest caz de nulitate prevăzut de art. III alin. (1) lit. a) din Legea nr.169/1997 se putea aplica doar titlurilor de proprietate emise în favoarea persoanelor fizice, în cazul titlurilor emise în favoarea persoanelor juridice, cum este pârâta unitate de cult, neexistând reglementat vreun caz de nulitate.

B. În opinia contrară se reține că aceste prevederi legale sunt incidente în cauză, întrucât acestea nu aduc nicio noutate din punct de vedere legislativ, ele nu fac decât să precizeze încă o dată sancțiunea nulității absolute pentru încălcarea normelor de drept imperative, cum sunt cele referitoare la reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor cu vegetație forestieră. Acestea constituie un bun de interes național, conform legii, astfel că nulitatea este absolută.

Se mai susține că prevederile art. III din Legea nr. 169/1997, alin. (1), lit. a, pct. (VI) nu introduc un nou caz de nulitate absolută, nu aduc nicio noutate din punct de vedere legislativ, ci reiterează sancțiunea nulității absolute în cazul încălcării unor norme imperative, iar art. III alin. (2¹) din aceeași lege permite expres aplicarea în cauză a acestui motiv de nulitate absolută.

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

De altfel, se arată că prevederile art. III din Legea nr. 169/1997, în forma în vigoare la data emiterii titlurilor de proprietate, trimit expres la dispozițiile generale, de drept comun în materie de nulitate absolută.

Se mai susține că referitor la aplicarea în timp a acestor dispoziții legale s-a pronunțat și Curtea Constituțională invocându-se deciziile CCR nr. 328/2003, nr. 296/2001 nr.1563/2010, nr. 49/2007, nr. 700/2007, nr.982/2008, nr. 984/2008, nr. 568/2010.

3. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea nr.1/2000.

Art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 avea dispoziții diferite la momentul la care a fost formulată cererea de reconstituire față de momentul la care a fost emisă hotărârea comisiei județene.

Astfel **art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 – forma în vigoare la data formulării cererii de reconstituire, respectiv 09. 03. 2000:**

(2) Centrele eparhiale, parohiile, schiturile, mănăstirile, constituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi, dobândesc, prin reconstituire, suprafețe până la limita de 30 ha din fondul bisericesc al cultului căruia îi aparțin, recunoscut de lege, dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere în județul în care a fost constituită parohia, schitul sau mănăstirea.

Art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 – forma în vigoare la data emiterii hotărârii comisiei județene, respectiv 05. 09. 2002:

(2) Centrele eparhiale, protoierii, mănăstirile, schiturile, parohiile, filiile, constituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi, dobândesc, prin reconstituire, suprafețe până la limita de 30 ha din fondul bisericesc al cultului căruia îi aparțin, recunoscut de lege, dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere.

Prin invocarea acestei probleme de drept se urmărește:

- interpretarea sintagmei „fondul bisericesc al cultului” în sensul de a stabili dacă aceasta are în vedere doar patrimoniul unui cult religios în sens de patrimoniu al bisericii(în cazul de față al Bisericii Ortodoxe Române) sau se are în vedere atât patrimoniul bisericii, cât și patrimoniul unor fundații constituite de biserică(în cazul de față Fundația Fondul Bisericesc Ortodox Român din Bucovina);

- interpretarea sintagmei „avut în proprietate” în sensul de a se stabili dacă aceasta are în vedere „proprietatea directă”(deplină) sau se are în vedere și „proprietatea utilă”.

Cu referire la aceste sintagme, analizate în ambele opinii, sunt de reținut următoarele:

A. În opinia care susține respingerea cererilor de chemare în judecată și menținerea titlurilor de proprietate distincția dintre patrimoniul bisericii și patrimoniul unei fundații constituite de biserică(în cazul de față Fundația Fondul Bisericesc Ortodox Român din Bucovina) nu prezintă relevanță deosebită, având în vedere și faptul că organele statului nu au făcut această distincție la data recunoașterii dreptului de proprietate, chiar dacă unitățile de cult, cu transparență, au indicat în cuprinsul cererii de reconstituire faptul că solicită bunurile aparținând FBORB, statul prin organele sale fiind astfel în mod clar încunoștințat despre pretențiile acesteia.

Totodată, în această opinie se mai reține că având în vedere calitatea de „proprietar util” a FBORB(fundația) asupra terenurilor potrivit extrasului de carte funciară unitățile de cult(biserica) este îndreptățită la reconstituirea dreptului de proprietate.

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

În aceeași opinie se reține că, în cauze, calitatea de proprietar util a FBORB, necontestată, justifică reconstituirea dreptului de proprietate, iar distincția între „proprietar direct” și „proprietar util” este lipsită de relevanță, dispozițiile art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 făcând trimitere la bunuri aflate în proprietate, fără a face distincție între proprietatea utilă și proprietatea directă.

B. În opinia contrară, se apreciază că distincția dintre patrimoniul fundației FBORB ale cărei eventuale drepturi se invocă și „fondul bisericesc” al cultului căruia îi aparține unitatea de cult, sintagmă ce se regăsește în prevederile art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 este de esență pentru soluționarea cauzelor, cele două patrimonii fiind diferite.

Se mai reține că unitățile de cult invocă calitatea de proprietar a fundației FBORB, iar o asemenea eventuală calitate nu poate însă să legitimeze îndreptățirea unităților de cult la reconstituirea dreptului de proprietate, prin prisma prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000, față de împrejurarea că această fundație nu trebuie confundată cu fondul bisericesc al cultului.

În aceeași opinie, se mai reține că această calitate de „proprietar util” nu îndreptățește la reconstituirea dreptului de proprietate, conform prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000.

Prevederile art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 fac vorbire, în mod expres, de fostele proprietăți ale fondului bisericesc al cultului religios din care fac parte unitățile de cult petente, stipulându-se „dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere”.

Noțiunea de „proprietar util” sau „proprietate utilă” nu este reglementată de legislația de fond funciar, nici în contextul prevederilor Legii nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare, nici de dispozițiile Legii nr. 1/2000, ale căror stipulații fac obiect de dezbatere în prezenta cauză.

Aceste noțiuni juridice erau reglementate de Codul civil austriac, în contextul căruia proprietatea asupra unui bun imobiliar putea fi împărțită între „proprietarul direct” (care avea drept asupra substanței lucrului) și „proprietarul util” (care exercita un drept de folosință).

Aceste noțiuni juridice nu au fost preluate de legislația de fond funciar, sub imperiul căreia se desfășoară prezentul litigiu, nefiind reglementate de această legislație. Astfel, acestea nu pot fi valorificate prin prisma prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000.

Dispozițiile Codului civil austriac, respectiv ale legislației de fond funciar, ultima intrată în vigoare începând cu anul 1991, constituie regimuri juridice diferite, care nu s-au intersectat nici din punctul de vedere al perioadei de timp în care s-au aflat în vigoare.

Astfel, nu pot fi „împrumutate” noțiuni juridice dintr-o legislație anterioară, la care dispozițiile Legii nr. 1/2000 nu fac trimitere, în caz contrar, fiind în prezența unei „lex tertia” („o altă lege”), ce nu poate fi stabilită pe cale judiciară.

4. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000.

Alineatul (3¹) a fost adăugat la art. 29 din Legea nr. 1/2000 prin Legea nr. 400/2002 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 102/2001 privind modificarea și completarea Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, precum și modificarea și completarea Legii nr. 18/1991, republicată, publicată în Monitorul Oficial nr. 492 din 9 iulie 2002.

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

Ca moment temporal în procedura de emitere a titlurilor de proprietate contestate, Legea nr. 400/2002 a fost adoptată după formularea cererilor de reconstituire a drepturilor de proprietate de către unitățile de cult, dar înainte de adoptarea hotărârilor de către Comisia județeană și emiterea titlurilor de proprietate.

Acest alineat are următorul cuprins

„(3¹) Structurile de cult prevăzute la alin. (2), care au avut în folosință sau în înzestrare terenuri cu destinație forestieră, dobândesc în proprietate suprafețe până la limita de 30 ha din pădurile pe care le-au avut în administrare sau în înzestrare.”

Prin această problemă de drept se urmărește interpretarea textului legal, respectiv clarificarea persoanei titularului unei astfel de cereri de reconstituire în sensul de a se stabili dacă aceste prevederi se raportează la suprafața de teren cu vegetație forestieră ce a fost în înzestrarea, folosința sau administrarea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate, sau la terenul ce a aparținut, în aceleași modalități, cultului religios din care acestea fac parte.

A. În opinia care susține respingerea cererilor de chemare în judecată și menținerea titlurilor de proprietate se apreciază că atunci când vizează reconstituirea pe baza proprietății deținute în trecut, temeiul legal analizat, nu se raportează la suprafața de teren ce ar fi aparținut în proprietatea, înzestrarea, folosința, administrarea unităților de cult ca subiecte de drept individuale, ci la terenul ce a aparținut (sub orice formă) cultului religios din care acestea fac parte.

În aceeași opinie se recunoaște unităților de cult(bisericii) dreptul la reconstituire conform prevederilor art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 prin valorificarea drepturilor fundației FBORB.

B. În opinia contrară se apreciază că aceste dispoziții legale prevăd expres că este vorba de terenurile ce au aparținut în înzestrarea, folosința sau administrarea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale, întrucât legiuitorul utilizează expresiile „care au avut”, respectiv „pe care le-au avut”, cu referire directă la unitățile de cult, iar trimiterea la structurile de cult prevăzute la alin. (2), care menționează: „Centrele eparhiale, parohiile, schiturile, mănăstirile, constituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi ...”are rolul de a determina care categorie de unități de cult este beneficiara acestor dispoziții legale, impunându-le, în prealabil, formalitatea constituirii legale, nu extinde drepturile care pot fi valorificate în contextul acestor dispoziții legale.

În aceeași opinie se apreciază că eventualele drepturi ale fundației FBORB nu pot fi valorificate de unitatea de cult nici prin prisma prevederilor art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000, neexistând o echivalență între fundația FBORB și fondul bisericesc, ca patrimoniu al cultului bisericesc.

Examen jurisprudențial:

Referitor la acest aspect, trebuie reținut faptul că, dat fiind *particularitatea obiectului cauzelor* care au determinat jurisprudența neunitară, respectiv terenuri aparținând fostei Fundații Fondul Bisericesc Ortodox Român din Bucovina, se apreciază că probabilitatea întâlnirii unei jurisprudențe relevante la nivelul altor instanțe din țară este una redusă.

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

Acest aspect este confirmat și de consultarea efectuată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept cu ocazia soluționării sesizării finalizată prin pronunțarea Deciziei nr. 37/16.09.2019, publicată în M.Of. nr. 941/25.11.2019.

Se mai reține că problemele de drept solicitate a se dezlega prin prezenta sesizare se suprapun cu cele care au făcut obiectul sesizării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept care a pronunțat decizia precizată mai sus.

Astfel, cu ocazia consultării anterior menționată, instanțele judecătorești naționale au comunicat mai degrabă puncte de vedere teoretice decât jurisprudență relevantă, după cum se va arăta în continuare.

Rezultă astfel că jurisprudența instanțelor naționale în materie este:

„Curțile de Apel Alba Iulia, Craiova, Constanța, Galați, Oradea și Timișoara au comunicat că nu au identificat practică judiciară.

Curtea de Apel Târgu-Mureș nu a identificat practică judiciară.

Opinia teoretică a magistraților de la *Judecătoria Odorheiu Secuiesc* este, punctual, referitor la întrebările din sesizare:

1. Principiul bunei-credințe nu suplinește dovada dreptului de proprietate, conform art. 6 alin. (1) din Legea nr. 1/2000;

2. Aceste prevederi se raportează la suprafața de teren cu vegetație forestieră ce a aparținut în proprietatea, înzestrarea, folosința sau administrarea cultului religios din care acestea fac parte;

3. Este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate atât fostul proprietar, cât și titularul unui drept de folosință considerat proprietar util;

4. Se aplică automat și cererilor de reconstituire formulate anterior intrării în vigoare a acestor prevederi dacă hotărârea de reconstituire a dreptului de proprietate a Comisiei Județene de Fond Funciar a fost emisă după intrarea în vigoare a acestor dispoziții legale.

Curtea de Apel Ploiești nu a identificat practică judiciară.

Opinia teoretică a colectivului de judecători de la *Judecătoria Buzău* este:

1. Îndreptățirea la reconstituire nu poate rezulta din aplicarea principiului bunei-credințe, aceasta reiese din calitatea de proprietar deposedat sau moștenitor al acestuia, conform art. 3 alin. (5) din Legea nr. 1/2000 și pe baza probelor care atestă existența în patrimoniul proprietarului deposedat a dreptului de proprietate pentru suprafața de pădure solicitată.

2. Aceste prevederi trebuie raportate la suprafața de teren cu vegetație forestieră care a aparținut în proprietatea, înzestrarea, folosința sau administrarea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate.

3. La reconstituirea dreptului de proprietate este îndreptățit doar fostul proprietar sau doar titularul dreptului de folosință, în funcție de cine a avut calitatea de proprietar/posesor deposedat.

4. Dispozițiile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 nu se aplică cererilor de reconstituire formulate anterior intrării în vigoare a acestor prevederi.

Curtea de Apel Pitești nu a identificat practică judiciară.

Opinia teoretică exprimată la nivelul *Secției civile a Tribunalului Argeș* este:

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

1. Lipsa dovezii calității de proprietar, ce rezultă din nedepunerea înscrisurilor doveditoare a îndreptățirii persoanei la reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere nu poate conduce la acoperirea nulității absolute.

2. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se referă la unități de cult, ca subiecte de drept individuale care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere ce le-au aparținut în proprietate, înzestrare, folosință sau administrare, iar nu la cultul religios din care fac parte aceste entități.

3. În temeiul art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate doar fostul proprietar, deoarece doar acesta poate face dovada dreptului de proprietate.

4. În privința aplicării art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000, se apreciază că cererile se soluționează în raport cu normele legale în vigoare de la data soluționării cererii.

Curtea de Apel Brașov nu a identificat practică judiciară.

Opinia teoretică exprimată în majoritate la nivelul Judecătoriei Brașov este:

1. În interpretarea și aplicarea art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 trebuie să primeze dovada dreptului de proprietate pentru reconstituire în baza art. 6 alin. (1) din lege. Eventual, nulitatea absolută, date fiind condițiile speței, ar putea fi înlăturată prin aplicarea principiului de drept *error communis facit ius*, în aplicarea art. 1 din Primul Protocol adițional CEDO și a principiului bunei-credințe.

2. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se raportează la suprafața de teren cu vegetație forestieră care a aparținut în proprietatea, înzestrarea, folosința sau administrarea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate.

3. În aplicarea art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate doar fostul proprietar.

4. Dispozițiile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 sunt de imediată aplicare, dar nu se aplică cererilor formulate anterior intrării lor în vigoare, legea civilă neputând retroactiva.

Curtea de Apel Bacău nu a identificat practică judiciară.

Opinia teoretică exprimată de magistrații Judecătoriei Moinești este următoarea:

1. În interpretarea și aplicarea art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000, văzând și art 6 alin. (1) din lege, îndreptățirea la reconstituire poate rezulta, din perspectiva art. 1 din Primul Protocol adițional CEDO și din aplicarea principiului bunei-credințe, în condițiile culpei comisiilor de fond funciar cu ocazia emiterii titlului de proprietate și trecerea a 13 ani de la emiterea titlului de proprietate până la formularea acțiunii în constatarea nulității absolute a acestuia.

2. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se raportează la suprafața de teren cu vegetație forestieră care a aparținut în proprietatea, înzestrarea, folosința sau administrarea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate.

3. În aplicarea art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate doar fostul proprietar, nu și titularul unui drept de folosință considerat proprietar util.

4. Dispozițiile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se aplică automat și cererilor de reconstituire formulate anterior intrării lor în vigoare, văzând că hotărârea de reconstituire a

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

dreptului de proprietate a Comisiei Județene de Fond Funciar a fost emisă după intrarea în vigoare a acestor dispoziții legale.

Curtea de Apel București nu a identificat practică judiciară. Au fost transmise următoarele *opinii teoretice* exprimate de colectivele de judecători:

Magistrații din cadrul *Secției a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie din cadrul Curții de Apel București* au arătat că dispozițiile art. 29 din Legea nr. 1/2000 reglementează doar cazuri de reconstituire a dreptului de proprietate. Expresia „se dobândesc în proprietate” terenurile cu destinație forestieră avute „în folosință sau înzestrare” se interpretează ca referindu-se la terenurile cu destinație forestieră avute în proprietate de unitatea de cult respectivă, întrucât doar dreptul de proprietate este perpetuu. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se aplică în mod automat și cererilor de reconstituire formulate anterior, având în vedere și practica judiciară a Curții Constituționale care, de fiecare dată când a avut de soluționat excepții de neconstituționalitate în ceea ce privește dispoziții din legile de reparație, a precizat, în mod constant, că acestea sunt de imediată aplicare.

Punctul de vedere exprimat în cadrul *Secției a IV-a civilă a Curții de Apel București* a fost în sensul că regimul juridic al nulității absolute a actelor de reconstituire a dreptului de proprietate în temeiul art. III alin. (1) lit a) pct. vi din Legea nr. 169/1997 nu permite acoperirea acesteia în cazul reținerii bunei-credințe a celui care a demarat procedura de reconstituire a dreptului de proprietate fără, însă, să atașeze cererii de reconstituire și dovada preexistentei dreptului de proprietate în patrimoniul acesteia, anterior datei preluării terenului de către stat.

La nivelul *Secțiilor a III-a, a IV-a, a V-a civile ale Tribunalului București și judecătorilor din circumscripția acestuia* punctul de vedere exprimat în opinie majoritară a fost, după cum urmează:

1. Pentru a beneficia de reconstituirea dreptului de proprietate este necesar ca unitatea de cult să probeze că fondul bisericesc al cultului de care aparține a avut calitatea de proprietar al terenului cu vegetație forestieră care face obiectul cererii de reconstituire, iar dovezile acestei calități sunt enumerate în art. 9 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările ulterioare, care se completează cu prevederile art. 6 din Legea nr. 1/2000.

Interpretarea acestor dispoziții prin prisma art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO nu este posibilă decât pornind de la premisa unui drept de proprietate dovedit sau a unei posesiuni de fapt exercitate cu bună-credință în temeiul unui titlu nul sau anulabil. Dacă aceste premise sunt îndeplinite, rămâne de analizat dacă ingerința în folosința bunului este justificată, respectiv, dacă măsura luată a fost legală, a intervenit o cauză de utilitate publică, iar echilibrul între cerințele de interes general și cele de interes particular a fost respectat.

Concluzionând, s-a considerat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000, îndreptățirea la reconstituire nu poate rezulta exclusiv din aplicarea principiului bunei-credințe.

2. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se raportează la dreptul de proprietate, înzestrare, folosință sau administrare ce a aparținut unităților de cult, ca subiecte de drept individuale.

3. Dispozițiile art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 nu pot fi interpretate și aplicate decât pentru situația preexistentei unui drept de proprietate deplin.

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

4. În condițiile în care hotărârea de validare a dreptului de proprietate a Comisiei Județene de fond funciar a fost emisă după intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000, fără a exista dispoziții tranzitorii care să reglementeze eventuale măsuri cu privire la derularea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări, s-a opinat în sensul că dispozițiile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 nu se aplică „automat” și cererilor de reconstituire formulate anterior intrării în vigoare a acestor prevederi.

Judecătorii din cadrul *Secției civile a Tribunalului Călărași, Tribunalului Ialomița - Secția civilă, precum și cei ai judecătorilor aflate în circumscripția acestuia* au arătat că sunt de acord cu opinia Tribunalului Suceava.

La nivelul *Judecătoriei Oltenița*, punctul de vedere al judecătorilor a fost formulat punctual, astfel:

1. Din perspectiva istorică a actelor normative care au reglementat de-a lungul timpului dreptul de proprietate al unităților de cult asupra terenurilor forestiere, acestea sunt îndreptățite la reconstituirea dreptului de proprietate a terenurilor forestiere pe care le-au avut în proprietate, în administrare, în folosință sau în înzestrare, în limita suprafeței de 30 ha.

2. Dreptul de proprietate se reconstituie din fondul cultului care a avut în înzestrare, folosință sau administrare.

3. Art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 se referă, exclusiv, la proprietate și nu face nicio diferență între proprietate și un drept de folosință, proprietate utilă sau proprietate deplină.

4. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se aplică în mod automat și cererilor de reconstituire formulate anterior intrării în vigoare a acestor prevederi.

La nivelul *Tribunalului Ilfov și Judecătoriei Cornetu* s-a apreciat că sesizarea formulată nu vizează dezlegarea unei chestiuni de drept în ceea ce privește art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000, ci modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de judecată în raport cu normele naționale în materie și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu. Referitor la interpretarea art. 29 alin. (3¹), s-a arătat că textul legal este fără echivoc, prin trimiterea pe care o face la dispozițiile alin. (2) ce face referire la fostul proprietar, iar nu la „proprietar util”. S-a considerat că art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 este incident în cazul cererilor introduse după intrarea în vigoare a legii, iar nu și celor formulate anterior, în aplicarea principiului neretroactivității legii.

La nivelul *Judecătoriei Giurgiu* a fost exprimată următoarea opinie teoretică:

1. Normele ce reglementează materia reconstituirii dreptului de proprietate sunt de strictă interpretare, îndreptățirea la reconstituire neputându-se realiza decât cu îndeplinirea unor condiții speciale prevăzute de lege.

2. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se raportează la dreptul de proprietate, înzestrare, folosință sau administrare ce a aparținut unităților de cult, ca subiecte de drept individuale.

3. Art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 se referă, în mod expres, la fostele proprietăți ale fondului bisericesc al cultului religios din care face parte unitatea de cult petentă, stipulând „dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere”.

4. În privința celei de a patra chestiuni, dacă art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se aplică „automat” și cererilor de reconstituire formulate anterior intrării în vigoare a acestor prevederi, văzând că hotărârea de reconstituire a dreptului de proprietate a Comisiei Județene

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

de Fond Funciar a fost emisă după intrarea în vigoare a acestor dispoziții legale, s-a arătat că acestea nu pot avea o astfel de aplicare.

La nivelul *Judecătoriei Bolintin Vale* s-a apreciat că unitatea de cult care solicită reconstituirea dreptului de proprietate trebuie să depună înscrisurile referitoare la faptul că anterior naționalizării sau cooperativizării a avut în proprietate terenul forestier solicitat. Totodată, s-a arătat că petenta se bucură de un „bun” în sensul prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO deoarece i s-a reconstituit dreptul de proprietate conform hotărârii comisiei județene de fond funciar, iar pe perioada celor 13 ani a exercitat toate prerogativele dreptului de proprietate.

Punctul de vedere al judecătorilor *Secției civile a Tribunalului Teleorman* a fost în sensul că:

1. În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000, văzând că dovada dreptului de proprietate pentru reconstituire se face conform prevederilor art. 6 alin. (1) din Legea nr. 1/2000, îndreptățirea la reconstituire nu poate rezulta din perspectiva prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO și din aplicarea principiului bunei-credințe, actele de reconstituire a dreptului de proprietate asupra unor terenuri forestiere, pentru persoanele care nu au deținut anterior în proprietate astfel de bunuri, fiind lovite de nulitate absolută.

2. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se raportează la dreptul de proprietate, înzestrare, folosință sau administrare ce a aparținut unităților de cult, ca subiecte de drept individuale.

3. Din dispozițiile art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 rezultă că este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate doar fostul proprietar, nu și titularul unui drept de folosință considerat „proprietar util”, această noțiune nefiind reglementată de legislația de fond funciar.

4. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 nu se aplică „automat” și cererilor de reconstituire formulate anterior intrării în vigoare a acestor prevederi în situația în care hotărârea de reconstituire a dreptului de proprietate a Comisiei Județene de Fond Funciar a fost emisă după intrarea în vigoare a acestor dispoziții legale, pentru aplicarea acestor prevederi fiind necesară o cerere precizatoare potrivit modificărilor legale intervenite ulterior.

La nivelul *Judecătoriei Alexandria* s-a arătat că, de fapt, prin această sesizare se solicită furnizarea unui răspuns cu privire la aplicarea concretă a unor dispoziții legale la o anumită situație de fapt dintr-un litigiu, urmărindu-se în definitiv prefigurarea soluției concrete ce se poate pronunța într-un anumit context factual.

Punctul de vedere al judecătorilor din cadrul *Judecătoriilor Roșiorii de Vede, Turnu Măgurele și Videle* a fost următorul:

1. În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000, văzând că dovada dreptului de proprietate pentru reconstituire se face conform prevederilor art. 6 alin. (1) din Legea nr. 1/2000, îndreptățirea la reconstituire nu poate rezulta din perspectiva prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO și din aplicarea principiului bunei-credințe.

2. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se raportează la suprafața de teren cu vegetație forestieră ce a fost proprietatea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate.

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

3. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 doar fostul proprietar este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate.

4. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se aplică automat și cererilor de reconstituire formulate anterior intrării în vigoare a acestor prevederi, văzând că hotărârea de reconstituire a dreptului de proprietate a Comisiei Județene de Fond Funciar a fost emisă după intrarea în vigoare a acestor dispoziții legale.

Curtea de Apel Cluj a identificat practică judiciară și a comunicat că, în opinia exprimată de judecătorii de la *Tribunalul Cluj*:

1. În materia fondului funciar dovada dreptului de proprietate se face în condițiile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 1/2000. În materia examinată, nici principiul bunei-credințe și nici folosința faptică nu dovedesc dreptul de proprietate în lumina legislației interne și a prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO.

2. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se raportează la suprafața de teren cu vegetație forestieră ce a aparținut în proprietatea, înzestrarea, folosința sau administrarea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate și nu la terenul ce a aparținut, în aceleași modalități cultului religios din care acestea fac parte (ex. sentința nr. 384/20.02.2018 pronunțată de Judecătoria Turda în dosarul nr. 5012/328/2017; sentința nr. 2051/19.10.2016 pronunțată de Judecătoria Turda în dosarul nr. 1255/328/2014; sentința nr. 1084/05.05.2015 pronunțată de Judecătoria Turda în dosarul nr. 3331/328/2014, definitivă prin respingerea ca nefondat a apelului prin decizia nr. 969/A/15.10.2015 a Tribunalului Cluj).

3. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000, ca regulă generală, este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate fostul proprietar și nu titularul dreptului de folosință.

Cu toate acestea, este necesar să se verifice modalitatea de trecere în proprietatea statului a terenului cu vegetație forestieră și împrejurarea dacă fostul proprietar este sau nu îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate în temeiul legilor fondului funciar (cu trimitere la situația terenurilor preluate de stat în baza legilor de reformă agrară).

4. În materia fondului funciar, s-a apreciat constant în jurisprudență că normele modificatoare se aplică cererilor nesoluționate de către comisiile de fond funciar până la data intrării în vigoare a legii noi, urmând ca în acest sens să fie interpretate dispozițiile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000.

Judecătoria Turda și-a exprimat un punct de vedere concordant cu cel expus.

Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Bistrița-Năsăud, Tribunalul Maramureș, Tribunalul Sălaj, Judecătoria Zalău, Judecătoria Șimleu Silvaniei nu au identificat practică judiciară și nu au exprimat puncte de vedere.

Judecătoria Jibou a transmis două sentințe care vizează nulitatea absolută parțială a unor titluri de proprietate cu privire la amplasamentul suprafețelor de teren forestier, ce a fost modificat, întrucât reconstituirea dreptului de proprietate nu s-a făcut pe vechile amplasamente.

Curtea de Apel Iași a comunicat următoarele:

Tribunalul Iași și Judecătoriile Hârlău și Răducăneni nu au identificat jurisprudență.

Opinia unanimă a judecătorilor *Secției civile a Judecătoriei Iași* este următoarea:

ROMÂNIA CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

1. Din perspectiva CEDO, nulitatea unui titlu de proprietate sau a unui alt act de reconstituire, nulitate cerută a fi constatată chiar de emitenții acestor acte administrative, la distanță de ani de zile după emiterea lor, timp în care beneficiarul s-a comportat ca un proprietar legitim, în mod public și fără a interfera cu dreptul de proprietate al altor privați, nu poate fi primită, dacă instanța constată că motivele de nulitate sunt cauzate de vicii de procedură administrativă și/sau de alte omisiuni și greșeli ale administrației, inclusiv erori de apreciere cu privire la amplasament sau regimul juridic al terenului care puteau fi evitate de organele administrative emitente.

2. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se interpretează în sensul că suprafețele de teren cu vegetație forestieră se reconstituie din fondul bisericesc al cultului căruia îi aparțin, recunoscut de lege, dacă acestea au avut în proprietate terenuri forestiere în județul în care a fost constituită unitatea de cult.

3. Pot beneficia de reconstituirea dreptului de proprietate persoanele fizice sau juridice care au fost deposedate de aceste terenuri sau succesorii acestora și nu titularul unui drept de folosință.

4. Se vor aplica dispozițiile legale în vigoare la data formulării cererii de reconstituire și nu de la data emiterii hotărârii Comisiei Județene de Fond Funciar.

Au fost identificate și atașate două hotărâri în care a fost analizată o astfel de cauzistică: sentința nr. 12216/10.10.2017 pronunțată de Judecătoria Iași în dosarul nr. 42485/245/2016 și sentința nr. 2869/08.03.2016 pronunțată de Judecătoria Iași în dosarul nr. 11613/245/2015.

Opinia teoretică exprimată de judecătorii de la *Judecătoria Pașcani*:

1. În lipsa oricărui act doveditor, astfel cum ar rezulta din situația premisă expusă, principiul bunei-credințe și trecerea a 13 ani de la emiterea titlului de proprietate nu pot crea o „legitimare” a titlului emis nelegal, însă s-ar putea admite, în baza principiului bunei-credințe și a perioadei de timp mari scurse de la eliberarea titlului de proprietate, că partea rămâne îndreptățită la reconstituire în condițiile în care culpa ar aparține în întregime comisiilor de fond funciar.

2. Prevederile se raportează la unitățile de cult privite ca subiecte de drept individuale.

3. În ambele situații, este îndreptățită la reconstituirea dreptului de proprietate atât ca proprietar, cât și ca titular al unui drept de folosință.

4. Prevederile art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 nu se aplică „automat”, partea interesată având posibilitatea formulării unei cereri în considerarea noilor reglementări.

Opinia judecătorilor de la instanțele arondate *Tribunalului Vaslui* este următoarea:

1. Legitimarea dreptului de proprietate nu poate rezulta din simpla posesie pe parcursul unei perioade relativ îndelungate de timp (în speță, 13 ani), chiar și cu bună-credință, în măsura în care bunul imobil nu a fost legal deținut, fiind incident un caz de nulitate absolută a titlului de proprietate; nu poate fi susținută aplicabilitatea art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO, opțiunea legiuitorului pentru imprescriptibilitatea acțiunii în constatarea nulității absolute a titlului de proprietate fiind justificată de natura interesului ocrotit, care este unul public.

2. Din analiza art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000 se constată că textul este clar, făcându-se referire expresă la entitățile enumerate la alin. (2) al aceluiași articol, ca subiecte de drept individuale îndreptățite la reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor cu

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL SUCEAVA

Operator date cu caracter personal nr. 8720
ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62
Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

COLEGIUL DE CONDUCERE

destinație forestieră, astfel încât sfera acestor subiecte nu poate fi extinsă și la cultul religios din care acestea fac parte.

3. Unitățile de cult pot obține terenuri forestiere numai dacă au avut în proprietate asemenea terenuri.

4. Odată cu intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2000, acestea au devenit aplicabile în mod automat, în cazul cererilor de reconstituire a dreptului de proprietate pendinte.”

În susținerea recursului în interesul legii de față depunem documentația de analiză a oportunității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii realizată de președintele Secției I civilă a Curții de Apel Suceava, hotărâri judecătorești pronunțate de Tribunalul Suceava și minuta întâlnirii profesionale a judecătorilor Secției I civilă a Tribunalului Suceava din data de 30 iunie 2020.

De asemenea, vă înaintăm raportul întocmit în dosarul nr. 609/1/2019 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu referire la sesizarea instanței supreme în baza art. 519 din Codul procedură civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la probleme de drept, precum și sesizarea înaintată Colegiului de conducere al Curții de Apel Suceava de Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA, prin Direcția Silvică Suceava în vederea formulării unui recurs în interesul legii privind legalitatea reconstituirii terenurilor forestiere pe raza județului Suceava în favoarea unor unități de cult.

Față de cele de mai sus, solicităm ca, în temeiul art. 514 din Codul de procedură civilă, să admiteți recursul în interesul legii și să pronunțați o decizie prin care să se tranșeze aspectele de drept semnalate.

Cu deosebită considerație,

Judecător Cristinel GROSU
Presedintele Curții de Apel Suceava

